
Aika 15.04.2025, klo 17:00 - 17:39

Paikka WSOY-talo /Teams, Mannerheiminkatu 20 K 2. krs, 06100 Porvoo/ WSOY-huset/Teams, Mannerheimgatan 20 K 2 vån., 06100, Borgå

Käsitellyt asiat

§ 10 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

§ 11 Pöytäkirjantarkastajien valinta

§ 12 Kansalliskielilautakunnan lausunto Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelmasta 2025–2026

§ 13 Muut asiat

Saapuvilla olleet jäsenet

Tom Liljestrand, puheenjohtaja
Kjell Grönqvist, 1. varapuheenjohtaja
Jeanette Broman /Etäyhteyden kautta /På distans (Teams)
Petra Lind /Etäyhteyden kautta /På distans (Teams)
Bodil Lund
Jolanta Lundgren /Etäyhteyden kautta /På distans (Teams)

Muut saapuvilla olleet

Lilian Andergård-Stenstrand, hallintopäällikkö /förvaltningschef, sihteeri
Nina Björkman-Nysten, vanhusneuvoston edustaja/representant för äldrerådet
Heikki Junes, aluehallituksen edustaja /representant för välfärdsområdesstyrelsen
Camilla Söderström, hallintojohtaja /förvaltningsdirektör
Håkan Westerholm, vammaisneuv. ed. / repr.för rådet för pers. m. funktionsnedsätt.
Emma Borgman, viittomakielen tulkki /teckenspråkstolk
Liisa Halkosaari, viittomakielen tulkki /teckenspråkstolk
Nooa Nurmi, nuorisovalt. edustaja /förepr. för ungdomsfmge

Poissa

Sebastian Ekblom
Fred Henriksson
Max Lönnqvist, hyvinvointialuejohtaja /välfärdsområdesdirektör
Mikaela Nylander, aluehallituksen pj. /välfärdsområdesstyrelsens ordf.
Ronja Nysten, nuorisovalt. edustaja /förepr. för ungdomsfmge
Anders Selen

Allekirjoitukset

Tom Liljestrand
Puheenjohtaja

Lilian Andergård-Stenstrand
Sihteeri

Pöytäkirjan tarkastus

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty

Jolanta Lundgren

Kjell Grönqvist

Pöytäkirja on sähköisesti allekirjoitettu
/Protokollat är elektroniskt undertecknat

Pöytäkirjan nähtävänäolo
Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen verkkosivuilla.
Oikaisuvaatimusaika on 12.05. - 02.06.2025.

§ 10

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Kokouksen laillisuus ja päätösvalta todetaan.

Hyvinvointialueen hallintosäännön (144 §) mukaan kokouskutsu on lähetettävä kolme päivää ennen kokousta. Samassa ajassa on kokouksesta tiedotettava yleisessä tietoverkossa hyvinvointialueen verkkosivustolla (145 §).

Kutsu on lähetetty 10.04.2025 ja julkaistu samanaikaisesti Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen verkkosivustolla.

Ehdotus

Kokous todetaan laillisesti koollekutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös

Kansalliskielilautakunta toimitti nimenhuudon ja totesi, että kokous on lainmukaisesti koolle kutsuttu ja päätösvaltainen.

§ 11

Pöytäkirjantarkastajien valinta

Valitaan kokouksen pöytäkirjantarkastajat.

Pöytäkirjan valmistuttua sihteeri lähettää sen tarkastettavaksi puheenjohtajalle sekä valituille tarkastajille sähköisesti.

Ehdotus

Kansalliskielilautakunta valitsee kokouksen pöytäkirjantarkastajiksi Jolanta Lundgrenin ja Anders Selenin.

Päätös

Kansalliskielilautakunta valitsi Jolanta Lundgrenin ja Kjell Grönqvistin kokouksen pöytäkirjantarkastajiksi.

Aluehallitus, § 56, 13.03.2025

Kansalliskielilautakunta, § 12, 15.04.2025

§ 12

Kansalliskielilautakunnan lausunto Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelmasta 2025–2026

IUHVADno-2025-412

Aluehallitus, 13.03.2025, § 56

Liitteet

- 1 Liite_Tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma 2025–2026
- 2 Bilaga_Plan för jämställdhet och likabehandling 2025–2026

Valmistelu ja lisätiedot:

hallintojohtaja Camilla Söderström
camilla.soderstrom1(at)itauusimaa.fi
suunnittelija Melissa Tuomala
etunimi.sukunimi(at)itauusimaa.fi

Yhdenvertaisuuslain mukaan viranomaisilla, julkista hallintotehtävää hoitavilla yksityisillä toimijoilla, koulutuksen järjestäjillä ja työnantajilla on velvollisuus arvioida ja edistää yhdenvertaisuutta toiminnassaan. Näiden toimijoiden tulee laatia toiminnallinen yhdenvertaisuussuunnitelma (konkreettisia toimenpiteitä yhdenvertaisuuden edistämiseksi) ja työnantajan yhdenvertaisuussuunnitelma (kehitettävä mm. työoloja ja henkilöstön valintaprosesseja).

Tasa-arvolain mukaan työnantajien tulee ennaltaehkäistä sukupuoli-identiteettiin tai sukupuolen ilmaisuun perustuvaa syrjintää tavoitteellisesti ja suunnitelmallisesti. Tämä velvoite tulee ottaa huomioon tasa-arvosuunnitelmia valmisteltaessa ja tasa-arvoa edistävästä toimenpiteistä päätettäessä. Jos työnantajan palveluksessa olevan henkilöstön määrä on säännöllisesti vähintään 30 työntekijää, työnantajan on vähintään joka toinen vuosi laadittava erityisesti palkkausta ja muita palvelussuhteen ehtoja koskeva tasa-arvosuunnitelma, jonka mukaisesti toteutetaan tasa-arvoa edistävät toimet.

Tasa-arvosuunnitelma voidaan laatia yhdessä yhdenvertaisuussuunnitelman kanssa.

Hyvinvointialueen ensimmäinen tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma on laadittu yleishallinnon ja henkilöstöhallinnon yhteistyönä. Suunnitelman luonnoksesta on pyydetty lausunnot organisaation eri johtoryhmiltä, erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollon johtoryhmältä. Suunnitelmaa on esitelty yhteistoimintaelimen kokouksessa 27.2.2025.

Tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelmassa on kaksi osiota, tasa-arvo ja yhdenvertaisuus sosiaali- ja terveydenhuollon palveluissa (ns. toiminnallinen osuus) sekä organisaation sisäinen tasa-arvo ja yhdenvertaisuus (ns. työnantajan osuus). Molempiin osioihin sisältyy kehittämiskohteita, näihin liittyvät toimenpiteet ja mittarit sekä vastuutahot.

Pelastustoimella on oma tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma, joka päivitetään hyvinvointialueen suunnitelman hyväksymisen jälkeen.

Ehdotus

Hyvinvointialuejohtaja:

Aluehallitus päättää merkitä tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelman tiedoksi, ja pyytää vaikuttamistoimielimiltä sekä palveluiden järjestäminen lautakunnalta, kehittäminen ja yhteistyö- lautakunnalta, varautuminen ja turvallisuus- lautakunnalta sekä kansalliskielilautakunnalta lausunnot suunnitelmasta 25.4.2025 mennessä.

Päätös

Aluehallitus päätti merkitä tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelman tiedoksi, ja pyytää vaikuttamistoimielimiltä sekä palveluiden järjestäminen lautakunnalta, kehittäminen ja yhteistyö- lautakunnalta, varautuminen ja turvallisuus- lautakunnalta sekä kansalliskielilautakunnalta lausunnot suunnitelmasta 25.4.2025 mennessä.

Kansalliskielilautakunta, 15.04.2025, § 12

Liitteet

- 1 Bilaga_Plan för jämställdhet och likabehandling 2025–2026
- 2 Liite_Tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma 2025–2026

Valmistelu ja lisätiedot:
hallintojohtaja Camilla Söderström
camilla.soderstrom1(at)itauusimaa.fi

Aluehallitus on pyytänyt kansalliskielilautakuntaa antamaan lausuntonsa tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelmasta 25.4.2025 mennessä.

Ehdotus

Hallintojohtaja:

Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen kansalliskielilautakunta lausuu seuraavasti:

Lautakunta kommentoi tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelmaa siitä näkökulmasta, mitkä sen tehtäviksi on hyvinvointialueissa ja hyvinvointialueen hallintosäännössä määritetty. Kansalliskielilautakunnan tehtävänä on mm. selvittää, arvioida ja lausua siitä, miten aluevaltuuston päätökset vaikuttavat kielellisten oikeuksien käytännön toteutumiseen.

Lautakunta toteaa, että mm. kielilaki säättää minkälaista kielellistä palvelua viranomaisen tulee tarjota, ja yhdenvertaisuuslaki kieltää syrjinnän kielen takia. Hyvinvointialueen asukkaille tulee siis mahdollistaa kielilain mukaiset oikeudet muun muassa asioida viranomaisessa molemmilla kansankielillä.

Hyvinvointialuestrategian mukaan asiakkaat saavat palvelua suomen ja ruotsin kielellä. Strategian mukaan hyvinvointialueen yhtenä arvona on yhdenvertaisuus, ja kyseistä arvoa on avattu strategiassa seuraavalla tavalla: "Huolehdimme siitä, että

asiakkaat saavat eri elämänvaiheissa tarvitsemiaan palveluita yhdenvertaisesti koko hyvinvointialueella. Palvelut turvataan molemmilla kotimaisilla kielillä.”

Tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelman kehittämiskohteissa ja toimenpiteissä mainitaan kaksikielisyys. Ko. kehittämiskohteen osalta viitataan aluevaltuuston hyväksymän kaksikielisyysohjelman tavoitteisiin, mittareihin ja vastuutahoihin. Tämä on tarkoituksenmukaista, sillä hyvinvointialueen kaksikielisyyteen liittyvät asiat on hyvä keskittää yhteen asiakirjaan.

Lautakunta katsoo, että myös selkokieliyden mainitseminen omana kehittämiskohteena on tasa-arvon näkökulmasta tärkeää. Hyvinvointialueelle myönnetyn selkotunnuksen voimassaolo tulee varmistaa jatkossakin.

Lakien, hyvinvointialuestrategian sekä hyvinvointialueella laadittujen eri ohjelmien lisäksi on hyvä, että tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta tarkastellaan hyvinvointialueella sekä organisaation/asiakkaiden että työnantajan/henkilökunnan näkökulmasta. Ohjelma on konkreettinen erilaisine tavoitteineen ja vastuutahoineen.

Lautakunta pitää tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaa 2025–2026 hyvänä työkaluna asetettujen tavoitteiden saavuttamiseen.

Päätös

Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen kansalliskielilautakunta päätti lausua seuraavasti:

Lautakunta kommentoi tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelmaa siitä näkökulmasta, mitkä sen tehtäviksi on hyvinvointialueella ja hyvinvointialueen hallintosäännössä määritetty. Kansalliskielilautakunnan tehtävänä on mm. selvittää, arvioida ja lausua siitä, miten aluevaltuuston päätökset vaikuttavat kielellisten oikeuksien käytännön toteutumiseen.

Lautakunta toteaa, että mm. kielilaki säätelee minkälaista kielellistä palvelua viranomaisen tulee tarjota, ja yhdenvertaisuuslaki kieltää syrjinnän kielen takia. Hyvinvointialueen asukkaille tulee siis mahdollistaa kielilain mukaiset oikeudet muun muassa asioida viranomaisessa molemmilla kansankielillä.

Hyvinvointialuestrategian mukaan asiakkaat saavat palvelua suomen ja ruotsin kielellä. Strategian mukaan hyvinvointialueen yhtenä arvona on yhdenvertaisuus, ja kyseistä arvoa on avattu strategiassa seuraavalla tavalla: ”Huolehdimme siitä, että asiakkaat saavat eri elämänvaiheissa tarvitsemiaan palveluita yhdenvertaisesti koko hyvinvointialueella. Palvelut turvataan molemmilla kotimaisilla kielillä.”

Tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelman kehittämiskohteissa ja toimenpiteissä mainitaan kaksikielisyys. Ko. kehittämiskohteen osalta viitataan aluevaltuuston hyväksymän kaksikielisyysohjelman tavoitteisiin, mittareihin ja vastuutahoihin. Tämä on tarkoituksenmukaista, sillä hyvinvointialueen kaksikielisyyteen liittyvät asiat on hyvä keskittää yhteen asiakirjaan.

Lautakunta katsoo, että myös selkokieliyden mainitseminen omana kehittämiskohteena on tasa-arvon näkökulmasta tärkeää. Hyvinvointialueelle myönnetyn selkotunnuksen voimassaolo tulee varmistaa jatkossakin.

Lakien, hyvinvointialuestrategian sekä hyvinvointialueella laadittujen eri ohjelmien lisäksi on hyvä, että tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta tarkastellaan hyvinvointialueella sekä organisaation/asiakkaiden että työnantajan/henkilökunnan näkökulmasta. Ohjelma on konkreettinen erilaisine tavoitteineen ja vastuutahoineen.

Lautakunta pitää tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaa 2025–2026 hyvänä työkaluna asetettujen tavoitteiden saavuttamiseen.

§ 13

Muut asiat

Valmistelu ja lisätiedot:
hallintopäällikkö Lilian Andersgård-Stenstrand
etunimi.sukunimi(at)itauusimaa.fi

Kansalliskielilautakunta käsittelee muun muassa seuraavat muut asiat:

- Kansalliskielilautakuntien verkostokokous 25.3.2025
 - Tulokset Folktingetin kyselystä kansalliskielilautakuntien toiminnasta
 - Folktingetin tavoitteet vuoden 2025 vaaleja varten
 - Verkostokokouksen muistio
- Kaksikielisten hyvinvointialueiden verkosto 14.4.2025
 - Henkilöstön kielitaidon kartoitus
- Luottamushenkilöiden itsearviointi 2/2025
- Kansalliskielilautakunnan vuosikertomus 2024, aluehallitus 27.3.2025 § 73

Ehdotus

Hallintojohtaja:

Kansalliskielilautakunta merkitsee muut asiat tiedoksi.

Kokouskäsittely

Kansalliskielilautakunta käsitteli seuraavat muut asiat:

- Kansalliskielilautakuntien verkostokokous 25.3.2025
 - Tulokset Folktingetin kyselystä kansalliskielilautakuntien toiminnasta (käsitellään kansalliskielilautakunnan seuraavassa kokouksessa 13.5.2025)
 - Folktingetin tavoitteet vuoden 2025 vaaleja varten
 - Verkostokokouksen muistio
- Kaksikielisten hyvinvointialueiden verkosto 14.4.2025
 - Henkilöstön kielitaidon kartoitus
- Luottamushenkilöiden itsearviointi 2/2025 (käsitellään kansalliskielilautakunnan seuraavassa kokouksessa 13.5.2025)
- Kansalliskielilautakunnan vuosikertomus 2024, aluehallitus 27.3.2025 § 73

Päätös

Kansalliskielilautakunta merkitsi muut asiat tiedoksi.

Muutoksenhakukielto

§10, §11, §12, §13

Muutoksenhakukielto

Päätöksestä, joka koskee vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä aluevalitusta.

Sovelletaan lakia hyvinvointialueesta, lainkohta: § 141.